

SADRŽAJ

PREDGOVOR	17
I POJMOVI, PREDMET I CILJEVI PEDAGOGIJE	21
OSNOVNI POJMOVI	21
PREDMET PEDAGOGIJE	28
CILJEVI PEDAGOGIJE	31
ZADACI PEDAGOGIJE	33
II RAZVOJ PEDAGOGIJE KAO NAUKE	39
PEDAGOŠKE DISCIPLINE	40
ODREĐENJE DIDAKTIKE	42
POVEZANOST PEDAGOGIJE SA DRUGIM NAUKAMA	44
III VASPITNO-OBRAZOVNI PROCES	49
NASTAVA	50
Faktori nastave	51
Osobine i uloga nastavnika	52
OSTALI FAKTORI NASTAVE	53
Zadaci nastave	53
Nastava kao komunikacija	55
DIDAKTIČKI SISTEMI NASTAVE	57
Predavačka nastava	58
Heuristička nastava	59
Programirana nastava	59
Egzemplarna nastava	61
Problemska nastava	63
Timska nastava	65
Mentorska nastava	66
Upoređivanje nastavnih sistema	66
VRSTE NASTAVE I NJIHOVA BITNA OBILJEŽJA	67
STRUKTURA NASTAVNOG PROCESA	69
Materijalno-tehnička osnova nastave	70
Spoznajna (saznajna) strana nastave	72

	Psihološka strana nastave	75
IV	PEDAGOGIJA SPORTA	81
	POJAM IGRE	82
	Funkcije igre	84
	Klasifikacije igara	85
	POJAM SPORTA	87
	Klasifikacije sporta	89
	POJAM I PREDMET PEDAGOGIJE SPORTA	90
V	METODOLOGIJA PEDAGOGIJE SPORTA	95
	METODE, TEHNIKE I INSTRUMENTI ISTRAŽIVANJA	105
	Deskriptivna metoda (posmatranje i sistemsko posmatranje)	105
	Kauzalna metoda	106
	Eksperiment u pedagogiji sporta	107
	Anketa	110
	Protokol intervjuja	111
	Vrste intervjuja	113
	Testovi	114
	Skale stavova	115
VI	CILJEVI SPORTSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA	121
	OPERATIVNO ODREĐIVANJE ZADATAKA SPORTSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA	124
	Vaspitni rad u sportu	124
	FIZIČKO VASPITANJE U SPORTU	126
	Zadaci fizičkog vaspitanja u sportu	129
	INTELEKTUALNO VASPITANJE U SPORTU	132
	Savremena shvatanja intelektualnog vaspitanja	132
	Intelektualno vaspitanje i sport	134
	Zadaci intelektualnog vaspitanja u sportu	135
	MORALNO VASPITANJE U SPORTU	138
	Psihološke teorije modernog razvoja	139
	Zadaci moralnog vaspitanja u sportu	140
	Metode moralnog vaspitanja u sportu	145

ESTETSKO VASPITANJE U SPORTU	148
Sport i umjetnost	150
Zadaci estetskog vaspitanja u sportu	153
Sport kao sredstvo estetskog vaspitanja	154
Metode estetskog vaspitanja u sportu	155
RADNO VASPITANJE U SPORTU	157
Savremeni rad i radno vaspitanje	159
Radno vaspitanje i sport	160
Zadaci radnog vaspitanja u sportu	161
VII NASTAVNE METODE	165
DEFINICIJA NASTAVNIH METODA	165
KLASIFIKACIJA NASTAVNIH METODA U SPORTU	166
Metoda razgovora	167
Metoda rada sa tekstom	171
Metoda čitanja i rada na tekstu	172
Metoda pokazivanja (demonstracije)	173
Metoda usmenog izlaganja	176
Metoda praktičnog rada (vježbanja)	179
Metoda crtanja	181
POSEBNE NASTAVNE METODE U SPORTU	181
Metoda usmjeravanja	182
Metoda navikavanja	184
Metoda podsticanja	185
Metoda sprečavanja	187
Međusobni odnos nastavnih metoda	191
Osnove didaktičke prezentacije	191
METODE I OBLICI RADA SA VASPITNOM GRUPOM	193
Pojam grupe – sociološka obilježja	194
Nivo razvijenost grupe i njen uticaj na pojedine članove	195
Kriterijumi zrelosti grupe	195
Postupci ubrzavanja i pojačavanja procesa grupnog formiranja	196
VIII UČENJE, PAMĆENJE I ZABORAVLJANJE	199

UČENJE	199
Učenje putem uslovljavanja	200
Učenje putem pokušaja i pogreški	200
Učenje imitacijom	201
Učenje putem uviđanja u situaciju	201
Pravila i tehnike učenja	201
PAMĆENJE	205
ZABORAVLJANJE	207
VJEŠTINE I NAVIKE	208
OBILJEŽJA STILOVA UČENJA	210
Aktivni i refleksivni učenici	209
Senzorni i intuitivni učenici	210
Vizuelni i verbalni učenici	211
Sekvencijalni i globalni učenici	211
IX OSNOVNI PRINCIPI U VASPITNO-OBRAZOVNOM PROCESU	215
DIDAKTIČKI PRINCIPI	215
Princip očiglednost i apstraktnosti	217
Princip aktivnosti i razvoja	218
Princip sistematicnosti i postupnosti	219
Princip diferencijacije i integracije	221
Princip primjerenoosti i napora	222
Princip individualizacije i socijalizacije	223
Princip ekonomičnosti i racionalizacije	225
Princip istoričnosti i savremenosti	227
Princip humanosti	228
Princip jedinstvenosti	229
Princip povezanosti teorije sa praksom	229
Princip svjesne aktivnosti	230
Princip svrshodnosti (cjelishodnosti)	232
Princip trajnosti znanja, vještina i navika	233
PRIMJENA DIDAKTIČKIH PRINCIPIA U PRAKTIČNOM RADU NASTAVNIKA	234

X	OBLICI NASTAVNOG RADA	237
	FRONTALNI OBLIK NASTAVNOG RADA	237
	GRUPNI OBLIK NASTAVNOG RADA	239
	RAD U PAROVIMA	242
	INDIVIDUALNI (SAMOSTALNI) OBLIK RADA	243
	PRIMJENA OBLIKA RADA U NASTAVI	245
XI	MATERIJALNO-TEHNIČKA OSNOVA NASTAVE	249
	NASTAVNA SREDSTVA	249
	Primjena nastavnih sredstava u vaspitno-obrazovnog procesa	251
XII	VANJSKA I UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA NASTAVE	255
	PLANIRANJE SADRŽAJA OBRAZOVANJA	255
	Izbor vaspitno-obrazovnih predmeta	256
	Raspored predmeta u nastavnom planu	258
	Broj sedmičnih časova za pojedini predmet	259
	Obim ili ekstenzitet nastavnog programa	260
	Dubina ili intenzitet nastavnog programa	260
	Redoslijed ili struktura nastavnog programa	261
	Nazivi pojedinih dijelova nastavnog programa	263
	Promjene nastavnog plana i programa	263
	UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA NASTAVE	264
	TOK NASTAVNOG PROCESA	265
	Pripremanje učenika za nastavni rad	266
	Proces usvajanja znanja	267
	Dimenzioniranje znanja	269
	Graduiranje faze obrade novih nastavnih sadržaja	270
	Vježbanje	271
	Ponavljanje	274
	PRIPREMA NASTAVNIKA ZA NASTAVU	276
	Vrste, tok i pravila planiranja	278
	Planiranje i priprema nastavnog časa	279
	Planiranje nastavnih sadržaja	280
	Koncipiranje vaspitno-obrazovnih i funkcionalnih ciljeva časa	281

Raspored nastavnih časova	284
ANALIZA ČASA	285
Analiza didaktičko-metodičke pripremljenosti časa	286
Analiza održanog časa	286
PROVJERAVANJE, OCJENJIVANJE I EVIDENTIRANJE NIVOA POSTIGNUĆA U NASTAVI	287
POTREBA I STRUKTURA EVIDENTIRANJA NAPREDOVANJA UČENIKA	291
XIII PEDAGOŠKI RAD SA VASPITANICIMA RAZLIČITOG PSIHOŠCIJALNOG PROFILA	295
VASPITANJE I UZRAST SPORTISTE	297
Vaspitanje u ranom djetinjstvu	298
Vaspitanje u srednjem i kasnom djetinjstvu	304
Vaspitanje i sportska specijalizacija	307
VASPITNO-OBRZOVNI RAD SA NADARENIM	312
Prepoznavanje i identifikacija nadarenih	313
Pojavni oblici nadarenosti	314
Pozitivna i negativna obilježja nadarenih	315
Nadarenost i porodica	316
Emocionalni profil nadarenog djeteta	319
Samostalnost mišljenja i sistem vrijednosti	320
Uloga škole u radu sa nadarenom djecom	321
VASPITANJE (SAMOVASPITANJE) ODRASLOG ČOVJEKA	325
Obilježja učenja odraslih (M. S. Knowlwes, 1973)	326
Ostala obilježja obrazovanja odraslih	328
Samoostvarivanje u sportu – priroda čovjekovog razvoja	331
XIV NASTAVNIK I NJEGOVA ULOGA U VASPITNO-OBRZOVNOM PROCESU	339
NASTAVNIK U FUNKCIJI ODJELJENSKOG STARJEŠINE	342
OSOBINE NASTAVNIKOVE LIČNOSTI	344
Permanentno stručno usavršavanje nastavnika	346
TRENER U PEDAGOŠKOM SISTEMU	346
Osobine ličnosti trenera	347

Pedagoške sposobnosti trenera	348
Pedagoška etika i pedagoški takt trenera	353
Rukovođenje samovaspitanjem sportista	355
Predpostavke pedagoškog umijeća trenera i sportskog menadžera ...	356
STRUČNI TIMOVI U ŠKOLI – SAVJETOVALIŠTA	357
LITERATURA	361